

Høringsinstanser i henhold til liste

Vår dato: 16.10.2020

Vår referanse: 20/71071- 1

Deres dato:

Deres referanse:

Høring av forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr gjeldende f.o.m. 1.1.2021

1. Bakgrunn og frist for høringsinnspill

Landbruksdirektoratet sender med dette forslag til ny forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr av storfe, sau, geit og gris, gjeldende fra 1. januar 2021, på høring.

Landbruksdirektoratet har utarbeidet forslag til ny forskrift om satser for tilskudd for frakt av slaktedyr av storfe, sau, geit og gris fra produsent til nærmeste aktuelle slakteri, samt til mobilt slakteri for frakt av slakteriet til produsent. Dette er gjort med bakgrunn i forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren §§ 4 og 8, samt jordbruksavtale 2020-2021.

Vi viser til vår evaluering av tilskudd til frakt av slaktedyr (rapport 17/2020) som ble gjennomført på oppdrag fra jordbruksavtalepartene. Rapporten var planlagt drøftet i jordbruksoppgjøret 2020. På grunn av Covid-19 ble det gjennomført forenklede forhandlinger og evalueringen ble derfor ikke et tema. Eventuell oppfølging av evalueringen vil dermed kunne bli tema først i jordbruksoppgjøret 2021.

Ett funn i evalueringen var blant annet at dagens modell legger til grunn en for høy sats for lasstørrelse for samtlige dyreslag i de fleste landsdeler, og at parameterne for lasstørrelse ikke gjenspeiler reelle forhold. Dette kan forklare noe av årsaken til at man fant at Vestlandet har noe høyere netto transportkostnader enn de andre regionene. Evalueringen peker på flere mulige tiltak for å bøte på dette, deriblant å endre verdiene på parameterne for lasstørrelse i dagens modell. Vi har valgt å ikke gjøre noen endringer på lasstørrelse i denne omgang. Etter evalueringen av fraktordningen i 2020, er det altså ikke foretatt endringer av beregningsmodellen eller av parametere for lasstørrelse. Satser for 2021 er derfor beregnet etter samme modell som tidligere.

I forkant av høringen ba vi Nortura og KLF om innspill på parameterne. Vi har fått innspill fra Nortura på at det er en stor differanse mellom parameteren for vaske- og lossekostnader sammenlignet med kostandene i deres beregninger, og de foreslo å heve parameteren. Vi har som følge av dette foreslått en justering av denne parameteren.

Høringsfristen er ifølge Utredningsinstruksen kap. 3-3, minimum seks uker. Vi ber om at eventuelle høringsuttalelser blir sendt til Landbruksdirektoratet **innen 30. november 2020**.

2. Endringer

Forskriften erstatter forskrift FOR-2019-12-19-2034 «Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr».

Vi foreslår endringer i satsene i dagens forskrift §§ 3, 4 og 5. Dette som følge av endringer i fastsatte gjennomsnittssatser fra 2020 til 2021, prognoseendringer, samt endringer i leveransemønster og parametere.

3. Formål - § 1

Som i gjeldende forskrift, ser vi det som hensiktsmessig å utdype formålet med tilskuddet i denne forskriften. I Prop. 1S (2020 – 2021) står det at hovedformålet med frakttilskuddene er å virke utjevnende på pris til produsent og forbruker. Tilskuddet utjevner prisen ved å redusere kostnadene ved frakt av slaktedyr fra foretak som er plassert langt unna nærmeste slakteri og kostnadene ved frakt av mobilt slakteri til foretak.

Videre viser vi til evalueringen av fraktordningen kapittel 2.3.1. Her fremgår det at ordningen har et formål som hverken framkommer i jordbruksavtalen, stortingsproposisjonen eller i forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr. Dette er knyttet til at tilskuddsutmålingen til små slakterier er annerledes enn for store slakterier. I tillegg til prisutjevning mellom produsenter, skal ordningen også ivareta rammevilkårene til små slakterier. Her vises det videre til rapport fra arbeidsgruppe om innfrakttilskudd slakt i 2010 som pekte på at små slakterier bør behandles annerledes enn store slakterier fordi de kan bidra til særskilte tilpassede driftsformer i husdyrproduksjoner nær slakteriet og er ofte viktige i utviklingen av regionale matspesialiteter. Vi har som følge av dette foreslått en utvidelse av formålet i § 1.

4. Definisjoner - § 2

Vi foreslår videreføring av definisjonene fra gjeldende forskrift.

Referanseperioden for fastsetting av satsene for 2021 blir perioden 1. juli 2019–30. juni 2020, dvs. etter samme modell som for 2020. Dette innebærer at hentemønsteret for slakt levert i denne perioden legges til grunn når det blir beregnet en «teknisk fraktkostnad» for kommende år. Dette vil gi et mest mulig oppdatert grunnlag å beregne satsene ut fra, samtidig som beregningen ikke påvirkes av eventuelle tilfeldige variasjoner mellom månedene i høysesongen på høsten.

Rene nødslakterier sees på som en del av bedriftens ordinære slakterivirksomhet da de ikke kan motta levende dyr og heller ikke er godkjent for dette. Dersom slakteriet ikke driver ordinær slakting i tillegg til nødslakting, vil nødslakteriet få kommunesatser som et stort slakteri, bortsett fra at det ikke får nullsone.

5. Beregning av tilskuddssatser til slakterier - §§ 3, 4 og 5

Vi foreslår ingen endring i hvordan satsene blir beregnet sammenlignet med 2020. Satsene blir likevel endret som følge av endring i prognosert hentemønster, oppdaterte ferge- og bomavgifter, endring i parameter for losse- og vaskekostnad og økning i gjennomsnittssats for de ulike dyreslagene. Satsene beregnes på følgende måte:

I jordbruksavtalen for det enkelte år fastsettes det en gjennomsnittssats per dyreslag. Disse gjennomsnittssatsene multiplisert med prognosert volum per september 2020 gir totalt beløp lik 154,3 mill. kroner. Samlet utbetaling kan bli større eller mindre dersom kvantum i 2021 ikke blir som det er prognosert.

Det blir beregnet en «teknisk fraktkostnad» basert på definerte kostnadsparametere for å beregne satsene for frakttilskudd. Den tekniske fraktkostnaden skal i størst mulig grad representere kostnaden med å frakte et dyrelass fra kommunesenteret i den kommunen jordbruksforetaket holder til, og til nærmeste slakteri.

For å beregne teknisk fraktkostnad, må vi legge inn ulike parametere/forutsetninger i beregningen. Vi har som nevnt fått innspill fra Nortura på parameterne i forkant av høringen, og for 2021 foreslår vi kun få justeringer som innebærer at vi bruker følgende parametere:

- I vedlagte forslag til satser har vi tatt utgangspunkt i hentemønsteret i referanseperioden, og justert for prognosert endring i 2021. Prognoseendring fra 2020 til 2021 som er lagt til grunn for hvert dyreslag er: Storfe; 2,9 prosent, småfe; -0,2 prosent og gris; -0,6 prosent. Disse tallene er hentet fra «Markedsprognose kjøtt og egg pr. september 2020» (Totalmarked kjøtt og egg).
- Lasstørrelse foreslås uendret og utgjør: Storfe; 14 dyr, småfe; 140 dyr og gris; 90 dyr.
- Fyllingsgrad foreslås holdt uendret per lass: 90 prosent for alle dyreslag i hele landet.
- Opplastingskostnad per stopp foreslås uendret og utgjør: Storfe; 520 kroner, småfe; 475 kroner og gris; 390 kroner.
- Losse- og vaskekostnad foreslås endret fra 740 kroner per lass uansett dyreslag til 800 kroner. Vi har lagt inn en økning i parameteren for losse- og vaskekostnad som følge av innspillet fra Nortura. Her har vi tatt utgangspunkt i at lønnskostnaden er en viktig faktor som påvirker denne kostnadsparameteren, og at parameteren ikke har blitt endret de siste tre årene. Vi foreslår derfor en økning tilsvarende lønnskostnadene de 3 siste årene på hhv. 3,0 prosent, 3,6 prosent og 1,7 prosent, som gir en økning fra 740 kroner til 800 kroner.
- Kjørekostnad (transportkostnad der både faste, variable og lønnskostnader inngår) foreslås uendret til: 30,22 kroner per km.
- Til grunn for beregning av avstand, benytter vi fortsatt korteste helårsvei fra kommunesenter til nærmeste slakteri.
- Maksimal kjøre- og opplastningskostnad for et lass foreslås holdt uendret og blir satt til 10 000 kroner hvis kostnaden overstiger dette beløpet. Dette gjelder kun for små slakterier og blir gjort for ikke å stimulere til lang transport. De små slakteriene får beregnet en gjennomsnittssats for alle leveranser, dvs. at det ikke er nullsone rundt de små slakteriene, slik det er for de store.
- Fergekostnad: Det kan være flere ferger per rute. Vi har oppdatert billettprisene og bruker priser for bil over 12 meter.
- Bomavgifter: Det kan være flere bommer per rute. Vi har oppdatert prisene for stor bil.

Landbruksdirektoratet har hentet inn oppdatert informasjon om strekningsdetaljer, veibommer og fergestrekninger fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Aktuelle fergestrekninger er lagt inn med oppdaterte satser.

Dersom summen av teknisk fraktkostnad for hele landet er ulik det totale beløpet (154,3 millioner kroner), justeres alle satsene prosentvis slik at totalsummen blir lik total beløp. Kostnader for frakt på mindre enn 50 km (nullsonen) blir ikke tatt med i denne beregningen.

Frakttilskudd til mobile slakterier beregnes som et gjennomsnitt av satsene for små slakterier som har sats større enn null.

Dersom det blir beregnet en urimelig høy sats for en kommune grunnet leveranse av få dyr i referanseperioden, fastsettes satsen etter skjønn. Antall dyr sees i sammenheng med laststørrelsen for dyreslaget og hvordan satsene er i forhold til nærliggende kommuner.

Endrede forutsetninger kan påvirke de beregnede satsene for neste år. Dette kan f.eks. være endrede prognoser for 2021 fra Totalmarked for kjøtt. Landbruksdirektoratet ser ikke for seg å endre satsene etter høringen som følge av endringer i prognosene, med mindre det blir store endringer.

6. Ikrafttredelse - § 6

Landbruksdirektoratet tar sikte på å fastsette ny forskrift innen utgangen av desember. Forskriften skal tre i kraft fra og med 1. januar 2021. Fra samme dato oppheves FOR-2019-12-19-2034 «Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr».

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Patricia Hofmo Risopatron
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Høringsinstanser i henhold til liste

Kopi til:
Landbruks- og matdepartementet

Vedlegg:
Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr
Liste over høringsinstanser